

Прокл
«**ПЕРШООСНОВИ ТЕОЛОГІЇ**» I

I. (ЄДИНЕ І МНОЖИННЕ)

1. Усяка множина так чи інакше причетна до єдиного.
2. Усе причетне до єдиного і єдине, і не єдине.
3. Усе те, що робиться єдиним, стає єдиним завдяки причетності до єдиного.
9. Усе самодостатнє чи за своєю суттю, чи за активністю перевершує несамодостатнє, але залежить від іншої сутності — від причини його завершеності.
12. Початок і найперша причина всього суцього є благо.
13. Усяке благо здатне з'єднати причетне до нього, і всяке єднання — благо, і благо тотожне єдиному.
14. Усе суще або нерухоме, або рухоме. І якщо рухоме, то чи самим собою, чи іншим, тобто воно чи самостійно рухоме, чи рухоме іншим.
15. Усе, здатне повертатися до самого себе², безтілесне. Справді, ніяке тіло з природи не вертається до самого себе.

20. Вище за всі тіла — сутність душі, вище, ніж усі душі,— інтелектуальна природа, вище за всі інтелектуальні субстанції — єдине.
21. Усякий розряд, що бере початок від монади, еманує у множину, однорідну з монадою, і множина кожного розряду підноситься до одної монади.

27. Усе, що виробляє, здатне виробляти вторинне завдяки своїй досконалості і надміру потенції.
28. Усе вічне є водночас цілісне... Насправді, якщо вічне, як свідчить і саме найменування, означає вічно суще, а тимчасове буття і становлення відрізняються від вічно суцього, то (тут) не повинно бути одного раніше, а іншого пізніше. Інакше це було б становленням, а не сущим. Адже де немає ні більш раннього, ні більш пізнього, ні минулого, ні майбутнього, а є тільки буття, котре існує, там кожна існуюча річ є водночас цілим. Те ж саме і відносно активності.

¹ Друкується за: Антологія мировой философии.— М.: Мысль, 1969. Т. 1, ч. 1.

² Прокл висловлює ідею суб'єкта, здатного мислити самого себе.

83. Усе, здатне пізнавати самого себе, здатне всіляко повертатися до самого себе.

86. Усе істинно суще безмежне не за множинністю і не за величиною, а тільки за потенцією.

89. Усе істинно суще складається з границі і безмежного.

92. Усяка множина безмежних потенцій залежить від однієї первинної безмежності, котра існує не як потенція, що припускає причетність до себе, і не в тому, що має потенцію, а сама по собі, будучи не потенцією чогось причетного (до чогось), а причиною всього сущого.

103. Усе — у всьому. Проте в кожному — особливим чином. Насправді, в сущому — і життя, і розум; у житті — і буття, і мислення; у розумі — і буття, і життя; але все існує в одному випадку розумово, в другому — життєво, а в третьому — сутнісно.

111. У кожному інтелектуальному ряду одні є суть божественні уми, що були найближчими до богів, інші просто уми. У кожному ряді душ одні є суть інтелектуальні душі, що залежать від власного розуму, інші — просто душі. І в усій тілесній природі одні природи мають душі, що виникли з неба; інші є просто (тілесні) природи, позбавлені присутності душ.

II. (ЧИСЛА ЧИ БОГИ)

113. Кожне божественне число єдиничне... Благо і єдине тотожні, бо тотожні благо і бог. Адже те, вище чого ; нічого немає і до чого все прагне, є бог. І те, від чого і до чого все,— благо. Отже, якщо існує багато богів, то множина ця єдинична.

115. Усякий бог вище сущого, вище життя, вище розуму.

120. Усякому богові у його наявному бутті притаманні провидіння для всього, і первинне провидіння — в богах...

123. Усе божественне внаслідок своєї понадсущої єдності невимовне і невідоме ні для якого вторинного, але воно осягається і пізнається тим, що причетне до нього. Тому тільки первинне цілком непізнаване, оскільки воно не припускає причетності до себе.

124. Усякий бог пізнає роздільне нероздільно, тимчасове позачасово, не-необхідне необхідно, мінливе незмінно і взагалі все пізнає у більш високому СМРІСЛІ, ніж це відповідає належному розряду.

125. Усякий бог, з якого б розряду він не починав виявляти себе, еманує через усе вторинне, завжди помножуючи і розділяючи свої дари, але зберігаючи відмінну властивість власної субстанції.

129. Усяке божественне тіло божественне завдяки обоженій душі. Усяка душа божественна через божественний ум. Кожний же розум божественний завдяки причетності до божественної одиниці. При цьому одиниця ця безпосередньо бог; розум — щось найбожественніше; душа божественна; тіло ж богоподібне.

146. Завершення усіх божественних еманцій уподібнюється їх власним основам, зберігаючи одвічний і нескінченний колообіг, через повернення до основ.

III. (РОЗУМ)

160. Кожний божественний розум єдиновидний і досконалий і є первинний, такий, що продукує інші розуми.

161. Усе істинно суще, яке залежить від богів, є божественно збагненним і не припускає причетності до себе.

163. Усякий розум або не припускає причетності до себе, або припускає її; якщо припускає, то йому причетні або надсвітлові, або внутрісвітлові душі.

169. Усякий розум має у вічності і сутність, і потенцію, й активність.

170. Усякий розум мислить усе відразу. При цьому розум, що не припускає причетності до себе, мислить просто; кожний же наступний розум мислить усе в одиничному... Якщо мислення кожного тотожне з його буттям, то і кожний розум є і те, і друге — і мислення, й буття.

171. Усякий розум є неділима сутність.

172. Усякий розум безпосередньо належить до вічного й сутнісно незмінного.

IV. (ДУША)

184. Усяка душа або божественна, або така, що віддається зміні з розуму в не-розум, чи посідає середнє між ними місце, і хоча й наділена розумом, але нижча від божественних душ.

186. Усяка душа є безтілесна сутність і відокремлена від тіла.

187. Усяка душа неминуща і незнищувана.

188. Усяка душа є життя, і живе.

189. Усяка душа є живою через саму себе.

191. Усяка душа, що припускає причетність до себе, має, з одного боку, вічну сутність, а з іншого — тимчасову активність.

198. Усе, що причетне до часу, але рухається постійно, вимірюється кругообігами.

200. Усякий кругообіг душі вимірюється часом, проте якщо кругообіг інших душ, окрім первинної, вимірюється певним часом, то кругообіг первинної душі, вимірюваний часом, вимірюється усім часом.

201. Усі божественні душі мають потрібну активність: одні — як душі, другі — як такі, що сприйняли божественний розум, і треті — як залежні від богів. При цьому, з одного боку, вони здійснюють провидіння для Всесвіту як боги; з другого ж — усе пізнають завдяки розумовому життю, і з третього — рухають тіла завдяки своєму саморухомотому наявному буттю.

206. Усяка окрема душа може опуститися до становлення в безмежне і вознестися від становлення до суцього.

209. Носій кожної окремої душі опускається через приєднання (до неї) більш матеріальних оболонок і утримується (від розпилення) душею через відтинання всього матеріального і сходження до його власної форми аналогічно (самій) душі, котра має (цього носія).

211. Усяка окрема душа, сходячи до становлення, сходить уся цілком, а не так, що частина її перебуває зверху, а частина спускається.